

MINDENNAPI ÉLET A KÖZÉPKORBAN

1. A feudális egyház

- a társadalmi hierarchia csúcsán
- egyházi hierarchia: feudális: egyházmegyék- püspökségek, fő egyházmegyék: érsekségek, kolostorok- apátok – hűbéri esküt tettek az uralkodónak – nekik is voltak hűbéreseik
- püspök: a székesegyház papjaiból választják a káptalani (egyházkerület) közösségek tagjai, a kanokok
- jövedelem: egyházi birtokok + tized
- világi papok és szerzetesek
- szerzetesek: XIII.sz-ig: bencések – vezeklés – Szt. Benedek
- premonreiek: a világi emberek gyakorlati szolgálata (keresztelés, mise, stb) – Szt. Ágoston hagyományaihoz nyúlik vissza
- ciszterciek – visszatérés az eredeti bencés regulához – Clairvaux-i Szt. Bernát – peremvidékekre költöztek, új területek meghódítása, gazdálkodás
- majd: ferencesek, domonkosok
- novícius, majd: szerzetes

2. A világi hatalom: nemesek

- VIII. sz-tól: helyi hatalmak megerősödnek (ok: normann, arab, magyar hódítások)
- Hűbéri viszony kialakulása – hűségeskü
- Katonáskodás: nehézlovasság fontossága – kengyel, nyereg, patkó – de : ez drága – a költségeket a hűbérbirtok jövedelméből fedezték
- Hűbéri szertartás: a hűbéres az eskü előtt letérdel ura előtt és imára kulcsolja a kezét – vazallussá válik, de nem hajt fejet (alárendelt ugyan, de kölcsönös kapcsolat) – a hűbérúr védelmet nyújt a vazallusának
- Életmód: vadászat, lovagi torna
- Lovagi erények: bátorság, erő, nagylelkűség, erkölcsi tisztaság, beszületesség, igazság védelmezője, szerelem, nem mutathat fájdalmat (mint a parasztok vagy a nők)
- Lovagi irodalom: lovageposz, lovagregény - német mondakör.: Nibelung - ének 1200-ban (Nibelungizált alexandrionokban írt) Főhős : Sigfrid aki sebezhetetlen, mert megfürdik a sárkány vérében, de fürdés közben falevél hull vállára, ez az egy sebezhető pontja. Ezt kihasználva megölik, felesége Krimhilda (Ildikó bosszút áll férje gyilkosain, megöli a sárkányt és megszerzi a kincseit.
- Költők, énekmondók: minnesangerek, trubadúrok (Walter von der Vogelweide)
- Probléma: csak a legidősebb fiú örököl – kóbor lovagok: dúlások, fosztogatások
- Pax Dei, Treuga Dei (bizonyos napokon fegyvernagyvás) – majd: keresztes háborúra ösztönözte a pápaság a lovagokat (mórok kiűzése, Szentföld visszahódítása)
- Lovagi eszmény: Roland, Cid
- reconquista : során alakultak ki a spanyol királyságok (Kasztília, Aragónia), valamint Portugália
- Várak: a világi uradalmak középpontjai: vizesárok, lakótorony, várbörötn, várnépek: katonák, apródok, kezdetleges bútorzat, élelem: hús, bor

3. A feudális társadalom 3. rétege: parasztok

- földművesek
- viskók, földbe vájt, háziállatokkal együtt laktak

- de már fejlődés: kémény, kemence, egyszerű berendezési tárgyak (bútor nincsen), ruházat: mindent hordtak, élelem: rozs, árpa, köles
- testkultúra: korcsolyázás, sízés, gólyalábon járás, esetleg lovaglás
- életüket az egyház szervezi – ünnepek is egyházi ünnepek

4. A társadalom egyéb rétegei

- iparosok, kereskedők: vásárok
- polgárok is ismerik a fegyverforgatást (kommunamozgalmak), szórakozást: tánc
- diákok, tanítók: Carmina Burana – diákköltészet (garabonciás diák) - vágáns költészet
- Francois Villon: a csúcsa
- Középkori színjátszás: bibliai témák előadása a templomokban A XI. században a világi elemek gyarapodtak a színjátszás kikerül a templom elé, a darabban csak férfiak játszottak.
- Novella: Boccaccio
- NŐK: világtól elzárva élnek
- megítélésük kettős a középkorban: Éva (boszorkányok) – Szűz Mária (szentek, anyaság)
- testi szerelem: tilos – Isten iránt érzett szeretet az első, felebaráti szeretet, udvari szerelem
- halál: Krisztus ítélkezik
- járványok : szörnyűséges pusztulás – víziók (átlagéletkor: 30 év)